

REGULAMENTUL OLIMPIADEI NAȚIONALE DE INTELIGENȚĂ ARTIFICIALĂ (ONIA)

CAPITOLUL I – DISPOZIȚII GENERALE

Art. 1. Olimpiada Națională de Inteligență Artificială (ONIA) se organizează la nivel republican conform prezentului regulament.

Art. 2. Organizarea și desfășurarea Olimpiadei Naționale de Inteligență Artificială (ONIA) se realizează de către următoarele instituții, cu atribuțiile stabilite mai jos:

- 1) Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC (ATIC), prin proiectul „Tekwill în Fiecare Școală”, are următoarele atribuții:
 - a) asigură organizarea operațională a ONIA;
 - b) coordonează procesul de înscriere a echipelor, sesiunile de mentorat și desfășurarea etapelor competiției;
 - c) asigură suportul logistic și tehnic necesar desfășurării olimpiadei;
 - d) participă, în colaborare cu Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare, la procesul de selecție și pregătire a echipelor desemnate pentru participarea la etapa internațională.
- 2) Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare are următoarele atribuții:
 - a) asigură coordonarea metodologică a ONIA;
 - b) aprobă componența comisiilor de evaluare și jurizare;
 - c) validează rezultatele finale ale olimpiadei;
 - d) coordonează procesul de delegare a elevilor la Olimpiada Internațională de Inteligență Artificială.
- 3) Ministerul Educației și Cercetării susține organizarea ONIA în calitate de autoritate publică centrală în domeniul educației și facilitează integrarea olimpiadei în sistemul național de competiții școlare.

Art. 3. Scopul Olimpiadei Naționale de Inteligență Artificială (ONIA) este dezvoltarea competențelor elevilor în domeniul Inteligenței Artificiale, promovarea utilizării responsabile și etice a tehnologiilor AI, precum și stimularea gândirii critice, a creativității și a competențelor digitale avansate.

Art. 4. În cadrul ONIA este selectată echipa care va reprezenta Republica Moldova la etapa internațională a Olimpiadei de Inteligență Artificială, în conformitate cu criteriile de performanță și procedurile stabilite în prezentul regulament.

Art. 5. Categoria „Inteligență Artificială” din cadrul concursului „Tekwill Junior Ambassadors” are statut de olimpiadă națională și se desfășoară sub denumirea Olimpiada Națională de Inteligență Artificială (ONIA).

Art. 6. ONIA are caracter educațional-formativ și urmărește dezvoltarea gândirii critice, a creativității, a competențelor digitale și tehnice necesare pentru utilizarea avansată și responsabilă a tehnologiilor de Inteligență Artificială.

CAPITOLUL II – CERINȚELE ȘI STRUCTURA OLIMPIADEI

Art. 7. Olimpiada Națională de Inteligență Artificială (ONIA) se organizează pe echipe, fiecare echipă fiind constituită din maximum doi elevi și coordonată de un profesor din instituția de învățământ în care elevii își desfășoară studiile.

Art. 8. Fiecare echipă va realiza un proiect de Inteligență Artificială care propune o soluție pentru o problemă reală din comunitate sau mediu și îl va prezenta în fața juriului în cadrul etapei finale, conform cerințelor stabilite în prezentul regulament și în anexele sale.

Art. 9. În realizarea proiectului, participanții vor utiliza librării, framework-uri și instrumente software specifice domeniului Inteligenței Artificiale, precum și alte tehnologii relevante pentru dezvoltarea și implementarea soluțiilor AI.

Art. 10. Conținutul proiectului, structura documentației, cerințele privind repository-ul GitHub și regulile referitoare la utilizarea datelor sunt detaliate în [Anexa 1](#), [Anexa 2](#) și [Anexa 3](#) ale prezentului regulament.

Art. 11. Prezentarea finală a proiectului respectă formatul și cerințele prevăzute în [Anexa 4](#).

Art. 12. Criteriile detaliate de evaluare sunt prevăzute în [Anexa 5](#).

CAPITOLUL III – ELIGIBILITATE ȘI CONDIȚII DE PARTICIPARE

Art. 13. Elevii din treapta liceală pot participa la Olimpiada Națională de Inteligență Artificială (ONIA), în măsura în care demonstrează competențe și interes pentru domeniul inteligenței artificiale, în conformitate cu cerințele prevăzute de prezentul regulament.

Art. 14. Fiecare echipă depune un singur proiect.

Art. 15. Proiectele sunt realizate în limba română, rusă sau engleză.

Art. 16. Participanții sunt obligați să utilizeze date legale, anonimizate și conforme normelor etice; încălcarea acestora constituie temei de disqualificare.

Art. 17. Respectarea criteriilor tehnice și de evaluare prevăzute în Capitolul V și în anexele regulamentului este obligatorie.

CAPITOLUL IV – ETAPELE OLIMPIADEI

Art. 18. ONIA se desfășoară în următoarele etape:

1. înscrierea echipelor: noiembrie - ianuarie;
2. sesiuni de mentorat pentru echipele înregistrate: ianuarie-mai;
3. depunerea proiectelor: mai;
4. selectarea finaliștilor: mai-iunie;
5. finala ONIA - iunie;
6. selectarea lotului național pentru IOAI - iunie.

Art. 19. Înscrierea echipelor, transmiterea proiectelor și depunerea eventualelor contestații se realizează exclusiv prin formularele oficiale puse la dispoziție de organizatori. Linkurile către formulare sunt publicate pe site-ul www.tja.md și în toate comunicările oficiale.

Art. 20. Finala ONIA constă în:

1. prezentarea proiectului în fața juriului (7 minute);
2. sesiune de întrebări și răspunsuri (3 minute).

Art. 21. Înaintea evaluării tehnice, comisia de jurizare efectuează verificarea administrativă a proiectelor depuse, pentru a constata conformitatea lor cu prezentul regulament. Proiectele care nu îndeplinesc cerințele minime nu sunt transmise către jurizare.

CAPITOLUL V – JURIZAREA PROIECTELOR

Art. 22. Evaluarea proiectelor se realizează pe baza criteriilor generale de apreciere, care includ: relevanța problemei, calitatea datelor și respectarea eticii AI, modelarea soluției, implementarea tehnică, inovația, prezentarea și colaborarea în echipă. Structura completă a criteriilor, subcriteriilor și punctajelor aferente este prevăzută în [Anexa 5](#), care reprezintă documentul oficial de referință pentru jurizare.

Art. 23. Evaluarea este realizată de un juriu format din experți în Inteligență Artificială, cadre universitare și specialiști din industrie.

Art. 24. Contestațiile se depun conform instrucțiunilor comunicate de organizatori și sunt soluționate de comisia tehnică și comisia științifică.

Art. 25. Deciziile finale ale juriului nu pot fi contestate.

Art. 26. Constituie motive de descalificare:

1. plagiatul sau reutilizarea unui proiect anterior;
2. utilizarea de date ilegale sau neanonimizate;
3. prezentarea unor rezultate false;
4. neîncărcarea codului sursă în repository-ul oficial;
5. nerespectarea termenelor-limită;
6. încălcarea normelor etice prevăzute în anexele regulamentului.

CAPITOLUL VI – PREMIEREA ȘI SELECTAREA LOTULUI OLIMPIC NAȚIONAL PENTRU PARTICIPARE LA ETAPA INTERNAȚIONALĂ

Art. 27. Comisia de Jurizare stabilește clasamentul în ordinea descrescătoare a punctajelor obținute.

Art. 28. Premiile sunt decernate în temeiul punctajului maxim acumulat de către participanți, precum urmează:

Locul I - un premiu;

Locul II - un premiu;

Locul III - un premiu;

Mențiune - un premiu.

Art. 29. În cazul unui punctaj egal la două sau mai multe proiecte, Comisia de Jurizare decide asupra modalității de acordare a premiilor.

Art. 30. Fiecărui premiant i se transmite, la adresa de e-mail indicată la înscriere, diploma care atestă locul obținut în cadrul competiției.

Art. 31. Toți participanții la concurs primesc certificate de participare.

Art. 32. Comisia de Jurizare propune spre delegare la Olimpiada Internațională de Inteligență Artificială elevii din echipele clasate pe locurile I și II în cadrul Olimpiadei Naționale de Inteligență Artificială (ONIA).

Art. 33. Elevii din echipele clasate pe locurile I și II participă la un program de pregătire intensivă în vederea participării la competiția internațională.

Art. 34. Elevii desemnați pentru participare la etapa internațională a Concursului realizează toate cerințele și prezintă, în termenele stabilite de către Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare, toate formulare și materialele solicitate de către organizatorii etapei internaționale a Concursului.

CAPITOLUL VII – DISPOZIȚII FINALE

Art. 35. Participarea la ONIA implică acceptarea integrală a prezentului regulament.

Art. 36. Organizatorii pot actualiza, completa sau modifica prezentul regulament pentru a asigura buna desfășurare a Olimpiadei Naționale de Inteligență Artificială și adaptarea acesteia la eventuale situații neprevăzute.

Art. 37. Organizatorii pot actualiza regulamentul în funcție de modificările din domeniul AI și cerințele competițiilor internaționale.

Art. 38. Proiectele care nu respectă cerințele tehnice, etice sau de proprietate intelectuală sunt descalificate.

ANEXA 1

STRUCTURA PROIECTULUI DE INTELIGENȚĂ ARTIFICIALĂ

Proiectul depus în cadrul ONIA trebuie să conțină următoarele componente obligatorii:

1. Definirea problemei

- 1) prezentarea problemei abordate;
- 2) argumentarea relevanței și impactului;
- 3) identificarea beneficiarilor direcți și indirecti.

2. Seturile de date

- 1) descrierea sursei datelor;
- 2) justificarea legalității și eticii utilizării datelor;
- 3) analiza datelor (ex.: dimensiune, tip, distribuție);
- 4) procesarea datelor: curățare, transformări, normalizare, segmentare.

3. Explorarea datelor

- 1) grafice descriptive;
- 2) observații statistice relevante;
- 3) identificarea tiparelor sau anomaliilor.

4. Modelarea AI

- 1) justificarea alegerii modelului;
- 2) descrierea arhitecturii modelului;
- 3) hiperparametrii utilizați și argumentarea lor;
- 4) procedurile de instruire, validare și testare.

5. Evaluarea performanței

- 1) indicatori de performanță relevanți domeniului;
- 2) matricea confuziilor (acolo unde este cazul);
- 3) analiza erorilor și limitări identificate;
- 4) comparație cu modele alternative (dacă există).

6. Implementarea soluției

- 1) descrierea aplicației dezvoltate (web/mobil/desktop);
- 2) modul de integrare a modelului AI;
- 3) demonstrarea funcționalității.

7. Impact și sustenabilitate

- 1) analiza beneficiilor potențiale;
- 2) riscuri etice sau tehnice;
- 3) oportunități de extindere, scalare sau colaborare.

8. Concluzii

- 1) sinteză a rezultatelor;
- 2) recomandări pentru dezvoltări viitoare.

ANEXA 2

CERINȚE PENTRU REPOSITORY-UL GITHUB

Fiecare echipă trebuie să depună proiectul într-un repository GitHub public sau privat (cu acces acordat juriului), care să includă:

1. Structura fișierelor

- 1) /src – codul sursă al aplicației;
- 2) /models – fișierele cu modelul instruit (dacă mărimea permite);
- 3) /data – datele utilizate sau link către sursa datelor;
- 4) /notebooks – Jupyter Notebooks (dacă sunt folosite);
- 5) /docs – documentație suplimentară (imagini, grafice, fișiere auxiliare);
- 6) README.md – descrierea completă a proiectului.

2. Conținut obligatoriu în README

- 1) titlul proiectului;
- 2) descrierea problemei;
- 3) sursele seturilor de date;
- 4) instrucțiuni de rulare (pași clari);
- 5) versiuni ale librăriilor;
- 6) capturi de ecran cu rezultatele.

3. Cod sursă

Codul trebuie să fie:

- 1) funcțional;
- 2) comentat corespunzător;
- 3) structurat logic și lizibil;
- 4) să nu conțină date personale sau informații confidențiale.

ANEXA 3

REGULI PRIVIND UTILIZAREA DATELOR ȘI ETICA AI

1. Reguli privind datele

- 1) sunt permise doar date legale, publice sau proprii;
- 2) datele personale trebuie anonimizate complet;
- 3) este interzisă utilizarea seturilor de date ce conțin date sensibile fără bază legală;

2. Reguli etice în AI

- 1) modelul AI nu trebuie să promoveze discriminarea;
- 2) trebuie să includă o secțiune privind riscurile;
- 3) elevii trebuie să descrie limitările tehnice ale modelului;
- 4) rezultatele trebuie prezentate obiectiv, fără manipulări.

3. Interdicții

- 1) plagierea unui model sau a unui proiect;
- 2) utilizarea modelelor comerciale fără transparență;
- 3) modificarea artificială a metricii de performanță.

ANEXA 4

FORMATUL PREZENTĂRII FINALE

1. Durata

- 1) 7 minute prezentarea;
- 2) 3 minute întrebări și răspunsuri.

2. Structura recomandată a prezentării

- 1) problema abordată;
- 2) datele folosite;
- 3) modelul AI;
- 4) rezultatele și interpretarea lor;
- 5) demo aplicație (dacă este posibil);
- 6) impactul soluției;
- 7) concluzii.

3. Format tehnic

- 1) prezentări în format ppt sau pdf;
- 2) fișierul trebuie încărcat în folderul indicat de organizatori;
- 3) font lizibil, contrast bun, imagini clare.

4. În timpul prezentării

- 1) fiecare membru al echipei prezintă cel puțin o parte;
- 2) este interzisă implicarea profesorului coordonator în timpul prezentării
- 3) se încurajează demonstrațiile practice.

ANEXA 5
GRILĂ DETALIATĂ DE EVALUARE

Criteriu	Subcriteriu	Punctaj
1. Ideea sau problema abordată	Problema abordată este una reală și este prezentată o soluție plauzibilă	20 puncte
2. Modelul realizat	Modelul este realizat pe date tabulare	10 puncte
	Modelul include prelucrarea imaginilor sau a textului	15 puncte
3. Platforma software	Modelul este realizat în cadrul unei aplicații (aplicație mobilă, website, aplicație desktop)	20 puncte
	Aplicația are implementată o interfață grafică	20 puncte
4. Lucrul în echipă	Împărțirea responsabilităților este clară și respectată	5 puncte
	Fiecare membru poate răspunde la întrebările legate de partea sa a aplicației	10 puncte
TOTAL:		100 puncte